

**АНГЛО—УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК ВИБРАНИХ ТЕРМІНІВ
ТЕХНІКИ І НАУКИ**

**ENGLISH-UKRAINIAN
DICTIONARY OF SELECTED
TECHNICAL
and
SCIENTIFIC TERMS**

compiled by
ANATOLE WOWK
NEW YORK

Published by
Ukrainian Engineer's Society of America
and
Ukrainian Center of Terminology in America

**АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК ВИБРАНИХ ТЕРМІНІВ
ТЕХНІКИ І НАУКИ**

**СКЛАВ
АНАТОЛЬ ВОВК
НЮ ЙОРК**

**ВИДАННЯ
Товариства Українських Інженерів Америки
та
Українського Термінологічного Центру в Америці**

**Додаток до
Вістей Українських Інженерів
Всі права застережені:
Анатоль Вовк
1973**

**Supplement to
Ukrainian Engineering News
Copyright
Anatole Wowk
1973**

**No part of this book may be reproduced in any form by
print, photoprint, microfilm or any other means without
written permission from the publisher.**

**Alle Rechte vorbehalten, Nachdruck und Vervielfaeltigung
verboten.**

П Е Р Е Д М О В А

Останніми роками помітне серед нашої еміграції в Америці досить велике зацікавлення справами термінології. Не зважаючи на це, досі появилося тут зовсім мало термінологічних словникових видань. У побуті, шкільництві та журналістиці особливо гостро відчувається дошкульний брак термінологічних довідників. Людина, що хоче перекладати з англійської на українську мову, практично примушена користуватися відомим словником М. Подвезька. Тому, що цей словник малий обсягом та ще й 25 років не перероблюваний, в ньому нема багатьох дуже потрібних і широковживаних слів, а зокрема термінів.

Що не менше важливе, українські переклади у цьому словнику мовно незадовільні. Несправді, вони ніщо інакше як українські переклади російських перекладів у англо-російському словнику В. К. Мюллера. У Подвезьковому словнику багато росіянізмів та непотрібних кальок російських слів там, де існують добрі наші відповідники. Цей словник, як і інші „радянські” словникові видання, а зокрема термінологічні, віддзеркалюють режимну настанову затирати усякі різниці і відмінності між українським і російським словництвом.

Офіційна технічна і наукова термінологія в УРСР здебільшого промовчує або засуджує як „буржуазно-націоналістичну” величезну термінологічну і словникову працю пророблену в 20-их та на початку 30-их років в Україні. Тоді-то, за 10 років відносно вільного розвитку української наукової мови (1923-1932), сама тільки Київська Академія Наук видала *тридцять*

термінологічних словників. Ці словники, засуджені та знищені з розгромом „українізації”, збереглися тільки в унікатах, що недоступні загальної ані в Україні, ані поза нею.

Тим-то на українську еміграцію у вільному світі паде обов'язок зберігати наші термінологічні надбання, пристосовувати їх до потреб сучасного життя та продовжувати творчий шлях наших термінологів і словників 20-их років. Словник, що його оце починаємо друкувати, є виявом нашого бажання хоч у малій мірі сповнити цей обов'язок та хоч частково задоволити термінологічні потреби нашої громадськості.

Анатоль Вовк

Лак Гейвен, Па., ЗСА
Лютий 1973 р.

ВСТУПНІ ЗАВВАГИ

Назва „Словник вибраних термінів техніки і науки” (скорочено — СВТ) вимагає деякого уточнення. За енциклопедичним словником *термін* — це „слово або словосполучення, що виражає спеціальне поняття якоїсь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо”. Приймаючи в СВТ це широке розуміння суті терміну, крім стислотехнічних термінів ми містимо у словнику також пов'язане з технікою словництво побуту, домашнього господарства, як також деякі потрібні номенклатурні назви рослин і тварин. В дальшому, щоб збільшити практичну вартість словника, подаємо в СВТ деякі слова та вислови широко вжитку, що не є термінами у стислому розумінні слова, але які дуже потрібні у діловодстві, журналістиці та щоденному житті.

Тому, що СВТ — словник *вибраних* термінів, уживачеві словника необхідно довідатись, які саме терміни він зможе знайти в ньому. Ми брали англійські терміни до перекладу не навмання, а за певними критеріями. У висліді, реєстр СВТ містить такі категорії термінів:

- 1) Терміни, що широко вживані у сучасній англійській мові (тобто поміщені в реєстрі загальних тлумачних словників на 40 - 60 тисяч гасел), але які відсутні в наших дотеперішніх англо-українських словниках.
- 2) Терміни, що в наявних англо-українських словниках перекладені помилково або неповно.
- 3) Терміни, яких переклади в наявних словниках є російнізмами або непотрібними кальками російських слів.
- 4) Терміни, що мають декілька відомих українських перекладів, з яких не всі однаково добрі чи відповідні.

Із вищесказаного слідує, що СВТ є, в основному, *доповняльний і поправковий словник* до дотеперішніх англо-українських словників. Його особливістю є порівнювальний і критичний підхід до перекладу. При багатьох гаслах подано всі відомі переклади, як „радянські” так і давніші, „українізаційні”. У випадку гасел, для яких нам не вдалося знайти відомих перекладів у словникових та інших джерелах, подаємо пропонувані переклади. Критичний підхід до перекладу проявляється в тому, що в СВТ задовільні переклади подані звичайним друком, тоді як nereкомендовані *курсивом*. Одні від других відділені особливим знаком, чотирокрапкою : : . Хоч така критична оцінка перекладів висловлює особистий погляд укладача, вона опирається на думках і рекомендаціях авторитетних мовознавчих праць. При більшості nereкомендованих перекладів подано обґрунтування у формі відповідних позначок у дужках.

Українські терміни, в яких перша буква надрукована курсивою, є рекомендовані у термінологічних словниках років 1928-1932 (див. список джерел).

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Проблема виготовлення англо-українського словника широко вживаних технічних термінів є дуже гострою уже від багатьох років. Ця проблема знайшла зрозуміння в ТУІА з перших років існування Т-ва, чого доказом є ряд чисел „Вістей” ТУІА („Вісті Українських Інженерів”), в яких в рр., 1950-1956 друкувались сторінки української технічної термінології, опрацьовані інж. Михайлом Пежанським. Незабаром до зусиль інж. М. Пежанського долучився теж інж. Анатоль Вовк, і завдяки їм прийшло до створення в 1965 р. Українського Термінологічного Центру (що діє при НТШ та УВАН), який розпочав серйозну роботу, зв'язану з підготовою видавничої праці. Було ясным, що потрібним було насамперед зібрання лексикографічного фонду, зокрема в тих ділянках, що розвинулись лише після 30-тих рр., а особливо після 2-гої світової війни (атомна справа, ракетна техніка, астронавтика, технологія нових штучних матеріалів, нові ділянки хемії і т. п.). Протягом 1966-1972 рр. почастило зібрати такий фонд, впорядкувати призбирані матеріали, і проєкт виготовлення словника набрав більше реальних форм. Наново відкрито сторінки української термінології (цим разом у „Бюлетеню” Головної Управи ТУІА), а з сьогоднішнім числом „Вістей” приступаємо до друкування першого короткого Англо-Українського Словника Технічних і Наукових Термінів).

Автор Словника, інж. Анатоль Вовк, член ТУІА

від самих його початків, зацікавлений мовою, лексикографією та термінологією ще із середньошкільної лавки. Він є автором „Термінологічних Сторінок”, що появились у різних виданнях ТУІА („Вісник” Нью-Йоркського Відділу ТУІА, „Бюлетень” Гол. Управи ТУІА), а також автором статей про хемічну термінологію у „Вістях Українських Інженерів” (1967 р.) та в „Бюлетені” Термінологічної Комісії НТШ (1958, 1962). За добір змісту Словника, та його лінгвістично-лексикографічне обличчя відповідає лише автор. Ми впевнені, що цей Словник заповнить болючу прогалину в нашій термінологічній літературі, і буде допоміжним не тільки наших працівників техніки, але також для широкого громадянства.

*Редакція
„Вістей Українських Інженерів”*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА ДОПОМІЖНИХ ДЖЕРЕЛ

1) Загальні словники

- В. Лев і І. Вербняний, *Англійсько-український словник*, Нюрнберг-Байройт 1947.
- М. Л. Подвезько, *Англо-український словник*, Київ 1948.
- І. М. Саластин, *Англійсько-український словник*, Ричмонд Гил 1956.
- В. К. Мюллер, *Англо-русский словарь*, Москва 1969. (14-е вид.)
- В. Лев і І. Вербняний, *Українсько-англійський словник*, Нюрнберг-Байройт 1948.
- М. Л. Подвезько, *Українсько-англійський словник*, Київ 1952.
- К. Андрусипин і І. Крет, *Українсько-англійський словник*, Саскатун 1955.

- П. Білецький - Носенко, *Словник української мови*, Київ (1966), 1846.
- В. Грінченко, *Словар української мови*, Київ 1958-1959 (1907-1909).
- Українсько-російський словник* (6-титомний), Київ 1953-1963.
- В. С. Ільїн ред., *Українсько-російський словник*, Київ 1965.
- З. Кузеля і Я. Рудницький, *Українсько-німецький словник*, Ляйпціг 1943.
- М. Уманець і А. Спілка, *Словарь російсько-український*, Львів 1893, Берлін 1924.
- Російсько-український словник* (3-томний), Київ 1968.
- Польсько-український словник* (2-томний, 3-частиний), Київ 1958-1960.
- Р. К. Даглиш ред., *Русско-англиский словарь*, Москва 1965.
- Словник української мови* (10-титомний), Київ 1970 — 2) *Термінологічні словники*
- О. Яната і Н. Осадча, *Словник ботанічної номенклатури*, Київ 1928.
- В. Вовчанецький і А. Лепченко, *Словник ботанічної термінології*, Харків-Київ 1932.
- Д. Я. Афанасьєв і інші, *Російсько-український словник ботанічної термінології і номенклатури*, Київ 1962.
- О. Куріло, *Словник хемічної термінології*, Київ 1923.
- С. Зенкевич, *Словник хемічної номенклатури*, Неорганічна хемія. Харків 1928.
- Є. Ф. Некряч і інші, *Російсько-український хемічний словник*, Київ 1959.
- І. Шелудько і Т. Садовський, *Словник технічної термінології* (Загальний) Київ 1928.
- М. М. Матійко і інші, *Російсько-український технічний словник*, Київ 1961.
- В. Степаяковський, *Американсько-український морський словник*, Нью Йорк 1953.

Х. Полонський, *Словник природничої термінології*, Київ 1928.

В. Фаворський, *Словник фізичної термінології*, Київ 1932.

В. Фаворський, *Словник транспортної термінології*, Київ 1932.

У деякій мірі використано також інші російсько-українські термінологічні словники і довідники, видані Академією Наук УРСР в роках 1959-1971. Бібліографія цих видань, зладжена інж. М. Пежанським, поміщена у збірнику „Український Інженер”, (В-во ТУІА-НИ, Нью Йорк, 1969, стор. 78.)

В дальшому, використано також різні англо-російські та російсько-англійські термінологічні словники.

3) Словники гужомовних слів

І. Бойків і інші, *Словник гужомовних слів*, Київ-Харків 1932, Нью Йорк 1955.

Артем Орел, *Словник гужомовних слів*, (3-частинний). Нью Йорк 1964-1966.

ІІ. Штепа, *Знадібки до словника гужослів*, Торонто 1967.

4) Інші довідники і словники

Енциклопедія Українознавства (В. Кубійович ред.), Париж 1955.

Українська Радянська Енциклопедія (17-титомна), Київ 1959-1968.

Український Радянський Енциклопедичний словник (3-томний) Київ 1966-1968.

Українська сільськогосподарська енциклопедія (3-томна), Київ 1970-1972.

J. V. Rudnyč'kyj, *Etymological Dictionary of the Ukrainian Language*, Winnipeg 1962 and following.

Г. Голоскевич, *Провописний словник*. Київ 1930, Нью Йорк 1952.

Юрій Шерех, Головні правила українського правопису, 1946.

Український правопис (Вид. друге), Київ 1960.

Chambers Technical Dictionary (Revised Edition, 1964)

**
*

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ ТА ЗНАКІВ

Українські

арх.	архаїзм
двозн.	двозначне
декор.	декоративний
див.	дивись
звич.	звичайно
заст.	застаріле
зах.	західньоукраїнське
ін. знач.	має інакше значення, як гасло
недокл.	недокладне
пол-зм	польонізм
помил.	помилковий переклад
проп.	пропонований переклад
рад.	„радянське”
род.	родовий відмінок
розм.	розмовне
рос.	російське слово
рос-зм.	росіянізм, русизм, русицизм
анг-зм.	англіцизм
: ;	цей знак відділює задовільні переклади від не- рекомендованих.

Англійські

(Auto)	Automobile
(Arch)	Architecture
(Biol)	Biology
(Bot)	Botany
(Brit)	British usage
(Build)	Building trade
(Chem)	Chemistry
(Ch. Tech)	Chemical Technology
(Const)	Construction
(Elect)	Electricity
(Hort)	Horticulture
(Inf)	Informal
(Mach)	Machinery
(Math)	Mathematics
(Mech)	Mechanics
(Metalw)	Metalworking
(Photo)	Photography
(Phys)	Physics
(Prin)	Printing
(Psych)	Psychology
(Tech)	Technology
(Text)	Textiles
(T. M.)	Trade Mark
(Woodw)	Woodworking
(Zoo)	Zoology
a.	adjectives
g.	genus, with (Bot) or (Zoo)
n.	noun
pl.	plural
v.	verb
→	see under the following
↑	see under the preceding

ЗАВВАГА: Доповнення списку джерел та списку скорочень подане при кінці словника.

СЛОВНИК ВИБРАНИХ ТЕРМІНІВ

А

AAAS (American Ass'n for the Advancement of Science)

Американська Асоціація Сприяння Розвиткові науки.

abacus *n* (**Math**) рахівниця.

about-face *n* діаметральна зміна (*орієнтації, поглядів тощо*), оберт, оборót (на 180°).

absentee *n* відсутня особа.

absenteeism *n* відсутливість, абсентеїзм.

absorbent *n* абсорбент, вбирний матеріал.

a. cotton гігроскопічна вата.

absorber *n* вбирач, поглинач.

abstract *n* (**of a paper**) конспéкт :: *резюме* (інакше *знач.*).

abutment *n* (**Constr**) 1. (*підпора моста, будівлі*) відпірник, контрфорс 2. (*при стіні, мурі*) пристінок, примурок.

academe *n* академічне середовище, високошкільне середовище.

academy *n* 1. (*об'єднання учених*) академія. 2. вузькоспеціальна школа. 3. приватна середня школа.

acanthus *n* 1. (*рослина*) акánt 2. (*архіт. орнамент*) акántові листки.

accelerator *n* (**Auto**), **gas pedal** прискорювач, акцелератор, ступир прискорення, педáля прискорення :: *педаль керування дроселя.*

accessory *n* 1. (*предмет*) додаток, акцесорія, 2. (*особа*) співвинуватець.

accolade *n* почесьть; похвала, визнання заслуги.

acetate *n* (**Chem**) ацетát :: *оцтовокислий (рад і рос), оцтан (заст).*

acetate *n* (**Text**) ацетатний шовк, ацетát (*розм*).

acetic acid оцтова кислотá, ацéтова к. (*проп. ВоҒ*), ацетátна к.

- adjusting device** регулівний пристрій, регуляційний п., установчий п. : : *установний п. (інше знач.)*
- adjustment of an instrument** вивірювання, вивірення, регуляція, установлювання, установлення.
- ad-lib** *v* імпровізувати, говорити експромптом.
- adobe** *n* 1. (*невипалена цегла з глини і солом*) лимпач, саман : : *сирець (інше знач.)* 2. лимпачева (саманна) будівля.
- aerosol** *n* (*імла або дим*) аеросоль (від лат. *solutus*) : : *аерозоль (рад. і рос.)*
- affinity** *n* (Chem) (*an attractive force*) притяжливість (*проп.*), взаємнопривабливність : : *споріднення, спорідненість (недокл.)*
- afterglow** *n* (*a light*) заграва : : *„зарев” (рос.)*.
- African marigold** *n* (Hort) (*декор. квіти*) повняки.
- Afrikaans** *n* афро-голландська мова (*проп.*).
- afterburner** *n* (*in a turbojet*) підсилювач (*проп.*) : : *форсажна камера (рад.)*.
- agitate** *v* (Chem, Tech) (з)бóвтувати, (з)бóвтати, мішати, трясти.
- aid** *n* (Tech) допоміжний засіб.
- aide** *n* помічник, асистент.
- air** *n* повітря : : *воздух (зах. арх. і рос-зм.)*.
- airborne** *a* (*carried by or through the air*) повітропереносний, повітротранспортний.
to become airborne звестися вгору.
- air brake** *n* 1. (*для гальмування стисненим повітрям*) пневматичне гальмо 2. (*для гальмування доколiшним повітрям*) повітряне гальмо, аеродинамічне гальмо.
- airbrush, spray gun** пневматичний розпóрскувач, п-й розбрискувач.
- air cleaner** *n* повітроочисник.
- air conditioner** *n* повітро (о)холодник, охолоджувач повітря : : *кліматизатор (недокл.), кондиціонер (рад.)*.
- air conditioning** *n* (*дія*) прохолоджування повітря; (*вислід*) штучна прохолода.

- achromatic colors** ахроматичні кольори (барви), чорно-білі кольори (барви) (*проп. Во5*).
- acid** *n* (**Chem**) кислота : : *кислина (заст.), квас (не-хемічне знаг.)*.
- acid** *a* кислий, (*що стосується кислоти*) кислотний : : *квасний (не-хем.)*.
- acidic** *a* кислотний.
- acid fast** *a* (*про тканини тощо*) кислотривкий, кислостійкий.
- acidify** *v* підкислювати, підкислити : : *окиснюватися (помилк. переклад)*.
- acid salt** (**Chem**) кисла сіль, воднесіль (*проп*) : : *гідросіль (двозн.)*.
- acid test** (**a decisive test**) вирішні випроба, в. спроба, вирішні випробування.
- acronym** *n* абрєвіатура; (*скорот з перших букв або частин кількох слів*) — також акронім.
- across-the-board** *a* поголовно, включаючи усі категорії (*працівників тощо*).
- acrylic resins, acrylate resins, acrylics** акрилатні смоли, акрилатні пластики.
- actinides** (**Chem**) актиноїди : : *актиніди (двозн.)*
- ad** *n*, **advertisement** *n* 1. рекляма 2. оголошення, оповістка (*в газеті*)
- adaptable** *a* пристосовний.
- adapter** *n* пристосовник, припасовник, адаптер.
- addition** *n* 1. додавання, додання 2. (*в хемії — також*) прилучення.
- addition compound, adduct** *n* (**Chem**) прилука (*проп Во4*), аддукт.
- addition reaction** (**Chem**) реакція прилучення.
- additive** *n* домішка, аддитив.
- adhesion** *n* (**a property**) зчєпність, спійність.
- adhesive** *n* (**a glue or cement**) клеєво (*проп*), клей.
- adhesive tape** липка стрічка, клейка стрічка : : (*мед.*) лейкопластир (*рад. і рос.*).
- adipose tissue** товщева тканина : : *жирова т. (рад.)*

air-conditioning attr. повітрохолодний (проп.).

aircraft n. (**Avia**) авіасудно (проп.), літальний апарат (рад.).

aircraft attr. (**Avia**) авіасудновий (проп.).

lighter-than-air aircraft n. повітроплав (рад.), (напр. аеростат, дирижабль, цепелін).

aircraft carrier n. літаконосець, авіаносець (рад.), авіаматка (рад.).

airdrome n → **airport**

air-dry a. повітряно-сухий.

air duct n. повітропровід, повітропрохід.

air fare n. оплата за переїзд (або перевіз) літаком.

airfield n. літунський майдан, літoviще (звч. військо-ве), аеродром.

airfoil n. (**Avia**) несна поверхня : : несуга п-я (рос. і рад.).

air highway → **air lane**

air hole n., **air pocket** n. повітряна яма.

air lane, airway n., **air highway** n. літунська траса.

airlift n. повітряно-транспортна операція (звч. коли наземний транспорт утруднений).

air line n. 1. = **beeline** повітряна лінія (віддаль по прямій лінії).

2. = **airline** n. (**A system of aerial transportation**) літунська лінія (фірма або підприємство), авіалінія (рад.).

airliner n., великий пасажирський літак.

airmail n., **airpost** n. повітряна пошта, літунська п-а, авіапошта (рад.).

airman n. 1. босць у повітряних силах ЗСА (або при літаках у морських силах) 2. **aviator** n. авіатор, літун, літець. : : льотчик (рос і рад.).

airplane n., **aeroplane** n. (**chief. Brit.**) літак, аероплан. **single-seat a-e** n. одноособовий літак, одномісний л-к, авіетка (одно- або двоособовий л-к) (рад.).

air pollution n. забруднення повітря. забруднювання п-я, занечіщення п-я, занечіщування п-я.

airport п., **airdrome** п., **aerodrome** п. (**Brit**) летовище, літовище, аеропорт, аеродром.

airpost → **airmail**

air power п. (оборонно-наступальна) сила авіації.

air sickness п. повітряна слабкість, п-а хвороба, п-а недуга.

airspace п. повітряний простір.

airspeed п. (**Avia**) повітряна швидкість (*літака*). Cf. **ground speed**.

airstrip п. (мінімально)устатковане літовище; злітно-осідальна доріжка (*анг. runway*).

air terminal п. кінцевий аеропорт (*при кінці траси*).

airtight а. повітрянонепроникливий, герметичний.

airwaves п. pl. радіо-телевізійні хвилі (*проп.*).

airway п. 1. **air lane** 2. (**Mining**) провітрювальний штрек, вентиляційний штрек.

airworthy а. придатний до літу, п-й до (по)льоту.

AISC (**Amer. Inst. of Steel Constr.**) Американський Інститут Сталевих Конструкцій.

aisle п. 1. (**Arch**) бічна нава :: боковий неф (*рос. і рад.*).

2. (**a passageway**) прохід (*між рядами крісел тощо*).

alabaster п. алябастер :: алебастр (*рос. і рад.*).

alarm п. (**a warning of danger**) сполох, тривога, аларм

alarm box п. алярмова коробка (*проп.*), сполохо-сигнальна коробка (*проп.*).

alcohol п. алькоголь, спирт.

aldehyde п. (**Chem**) альдегід.

alga п. (**Bot**) водорість (мн. водорості), альга.

alignment п. (**Auto**) (**Mech**) вивірення (*напр. прямолінійности коліс у авті*), вівірення, вівір.

aliphatic а. (**Chem**) алифатичний, товщевий :: жирний.

alkali п. (**Chem**) луг, алькалія (*проп.*) :: алькалі, ал(ь)калій.

alkali metal п. (**Chem**) лужний метал(ь), алькалічний метал(ь) :: лужуватий метал(ь), (*заст.*).

alkaline а. (**Chem**) лужний, основний.

- alkaline-earth metal** *n.* (Chem) лужноземельний метал(ь) : : *лугуватоземельний метал(ь) (заст.)*.
- alkalize** *v.* (Chem) лужити, алькалізувати, підлужувати (*рад.*) : : *підлугувувати*.
- all-around** *a.*, **all-round** *a.* всебічний, багатогранний, багатобічний.
- all-glass** *a.* суцільноскляний.
- all-metal** *a.* суцільнометалевий.
- allotropic form** (Chem) алотропна відміна, а-а видозміна (*рад.*).
- all-out** *a.* якнайповніший, максимальний, тотальний.
- alloy** *n.* стоп : : *сплав (рос. і рад.)*.
- alloy** *v.* стоплювати, стопити, легувати : : *сплавляти (рос. і рад.)*.
- alloyed steel** легівана сталь.
- alphabet** *n.* абетка, альфабет, азбука : : *алфавіт, алфавит*.
- alphabetical** *a.*, **alphabetic** *a.* абетковий, альфабетний, азбучний : : *альфабетизний, алфавітний*.
- alphabetize** *v.* складати за абеткою, абеткувати, заабеткувати.
- alpha(nu)merical code** альфанумерний код, літерночисловий код.
- allspice** *n.* (*g. Pimenta*) (Bot) (дерево і плід) пімента, запашний перець : : *англійський перець, яванський перець, ямайський перець*.
- alumina** *n.* ...(Al_2O_3) (Chem) оксид алюмінію, окис а-ю : : *глинка (заст.), глинозем (рос. і рад.)*.
- alumin(i)um** *n.* (Al) (Chem) алюміній : : *глинець (заст.)*.
- alumin(i)um foil** *n.*; **alumin(i)um wrap** *n.* алюмінійна фолія : : *а-а фольга (рос. і рад.); станіоль, цинфолія (інше знач. = цинова фолія)*.
- amber** *n.* бурштін : : *янтра, янтар (рад.)*.
- amber glass** *n.* брунатне скло (напр. пляшкове).
- ambergris** *n.* (запашна реговина з кіта) амбра.
- ambidextrous** *a.* (про людину, що однаково добре во-

- лодіє правою і лівою рукою) оборучний, оборучна (проп.).
- ambient** а. навкружний, довко́лишній, навко́лишній : : *окружающий* (рос-зм).
- ambivalent** а. (про почуття) взаємносуперечливий, взаємносуперечний (проп.).
- americium** п. (Am) (Chem) (-зем. елемент) америцій.
- ammonia** п. (NH₃) (Chem) амоніак : : *аміак* (рос. і рад.).
- ammonia water** п. амоніакова вода : : *аміачна в-а* (рос. і рад.), *нашати́рний спирт* (рос. і рад.), (заст. помил.), *сальмяковий спирт* (заст.).
- ammonium hydroxide** п. (NH₄ OH) (Chem) гідроксид амонію : : *гідроокис амонію, гідрат окису амонію* (заст.), (рос. і рад.).
- ammonium salt** п. амонійна сіль : : *амонієва сіль, амонійова сіль*.
- ampersand** п. назва знаку &, що заступає "and" (тобто укр. „і”).
- amphibian** п. (Zoo) земноводня́ тварина, амфібія : : *земноводна т-а*.
- analgesic** п. безболісний медикамент, болезагасний м-т (проп.), *аналгетик*.
- anchor** п. 1. (в судні, поромі) кіт́ва, кітві́ця : : *якір* (рос. і рад.).
2. **screw anchor** (для закріплення гвинта) уту́лок.
- anent prep.** відносно (того, кого), стосовно (до чого, до кого).
- anesthetic** п., **anaesthetic** п. безболісний засіб, знечулювальний з-б, *анестетик*.
- angular** а. (Math) (Mech) кутовий.
- angular** а. (of a cross section) кути́вковий, кути́ковий.
- angular steel** кути́вкова сталь, кути́вка, кути́кова сталь (рад.).
- announcer** п. оповісник, оголошувач; конференсьє; (радіо) диктор : : *заповідач* (= англ. *testator*), *заповідник* (= англ. *reservation*).

- annual ring (Bot)** річний шар, річне кільце (*в деревині дерева*).
- anodized alumin(i)um** анодизований алюміній, анодно-оксидований а-й (*проп.*).
- Antarctica, the** Антарктика (*континент і довоколишні води*).
- Antarctica, Antarctic Continent** Антарктида (*сам континент*).
- Antarctic Circle** Південне полярне коло.
- antibonding orbital (Chem)** розслаблююча орбітала (*рад.*), розслабна орбітала.
- antifoam n., antifoam agent n.** піногасник (*рад.*), протипінний засіб. (*проп.*).
- antifogging a. (Photo)** противуальний, протитуманний : : *противуаляючий (рад., взаїмосупережне)*.
- antifouling paint (for boats)** протиобростальна фарба (*для суден*) (*проп.*).
- antifreeze n.** антифриз (*рад.*), протизамерз(аль)на рідина (*проп.*).
- antifriction a.** протитертвовий, антифрикційний.
- antiknock n. (Auto)** антидетонатор, протидетонатор.
- antimony n. (Sb) (Chem)** (*хем. елемент*) стібій : : *антимон(ій), сурма (рос. і рад.)*.
- antioxidant n. (Chem)** антиоксидант, антиоксидатор, протіокісник.
- antiskid a., antislip a.** протиковзальний; нековзкий.
- antistatic agent** проти-електростатичний засіб (*проп.*).
- apartment n.** (по)мешкання (*одно- або багатокімнатне*), кватіра (розм.), квартира : : *приміщення (= англ. lodging)*.
- efficiency a-t n., efficiency n. (Infor.)** (*мале, умебльоване помешкання, з кухонними пристроями*) „продуктивне” (по)мешкання (*проп.*).
- furnished a-t** умебльоване (по)мешкання.
- apartment house n.** багатомешканевий будинок (*проп.*), багатоквартірний б-к (*рад.*), (житло)наймальний б-к (*проп.*).

- aperture** n. (**Photo**) (**Opt**) (отвір діяфрагми) різкий (діяфрагми) (проп.), різтвір (діяфрагми) (проп.), діючий отвір (рад.).
- aphid** n., **aphis** n. (**Zoo**) (паразит) попелиця :: по-пильниця (інше знач. = англ. ash box).
- aplomb** n. апльомб, самовпевненість, самопевність; зрівноваженість.
- apparel** n. одяг, (зокрема-) верхній одяг.
- appliance** n. (a home appliance) електроприлад або га-зоприлад (проп.), електрознадіб або газознадіб (проп.), (збірно-) електро- і газоустаткування (проп.).
- applied** a. (of science etc.) застосований (про науку то-що) :: прикладний (рад.).
- appointment** n. (an arrangement for meeting) домовлен-ня (про зустріч), домовна (проп.).
- aqua** n. (a color) блакитно-зелений або синьо-зелений, вод'яно-зелений (колір).
- aqua regia** n. (**Chem**) царська вода :: царська водка (рос. і рад.).
- Aquarius** n. (**Astr**) (сузір'я і знак зодіаку) Водолій.
- aqueous** a. водний (про розчин) :: водяний (інше знач. = англ. aquatic).
- arboretum** n. дендропарк, дендрологічний парк.
- arborvitae** n. (**Bot**) (дерево) туя :: живучка.
- architect** n. архітект :: архітектор (рос. і рад.), зодчий (рос. і рад.).
- arc lamp** n. (**Elect**) дугова лампа, лукова лампа.
- Aries** n. (**Astr**) (сузір'я і знак зодіаку) Баран, Овен (рад.).
- armhole** n. пройма (в одязі).
- armrest** n. упірка (рукі), опора.
- arrangement** n. (of items) розташування :: розміщення, розложення.
- arsenic** n. (**As**) (**Chem**) (хем. елемент) арсен :: ми-ш'як (рос. і рад.).
- arsine** n. (**AsH₃**) (**Chem**) арсин :: миш'яковистий во-

- день (рос. і рад.), водню арсенід (рад.).
- arthropods** n. pl. (Zoo) членонігі (тип безхребетних тварин).
- artifact** n. (про археологічний об'єкт) лодський вітвір (проп.), людське твориво (проп.).
- ascorbic acid (vitamin C)** аскорбінова кислота, аскорбова к-а (проп.), (вітамін С).
- ash** n. (a tree g. *Raxinus*) ясен, ясень.
 mountain ash (g. *Sorbus*), also "rowan" (дерево) горобіна.
- ash** n. (a residue of combustion) попіл :: зола (вуже знач. = деревний попіл для зоління).
- ash box** n., **ash pit** n. (Tech) попільнік :: зольник (рос. і рад.).
- ash tray** n. 1. попільнічка, попільніця. 2. (в тезниці) попільнік :: зольник (рос. і рад.).
- asparagus** n. (g. *Asparagus*) (городина) холодок :: спаржа (рос. і рад.), шпара́ги (зах. і поль.).
- aspirator pump** n. (водо)струмінна помпа, в-ий смок :: в-ий насос (рос. і рад.).
- Assembly** n. асамбле́я, (законодавче тіло, зокрема-) ніжча палáта легісляту́ри.
- assembly line** n. монта́жна лі́нія, складáльна л-я, монта́жний конве́єр, складáльний к-р.
- assemblyman** n. член законода́вчої палáти, асамбле́ї.
- associate** n. (a position) асоція́т, (проп.).
- astatine** n. (At) (Chem) (хем. елемент) астага́н.
- aster** n., **China aster** n. (декор. квіт. росл.) айстра :: астер, гайстра.
- asterism** n. 1. (Print) астері́зм (назва знаку з трьох зірок **
 2. (Astr) астері́зм (назва групи зір (або сузір'я).
- astronaut** n. космона́вт, астрона́вт.
- athletics** n. тілові́ховання, атле́тика (проп.), :: фізкультура (рад.).
- atomic scientist** а́томовий науко́вець, а́томний н-ць, а́томовець (проп.), а́томник (рад.).

- attache case** n. (плоска́) підру́чна валізо́чка (на папе́ри).
- attached** a. (of a garage etc.) прибудова́ний (гараж тощо).
- attachement** n. (something attached) при́чип (род. при́чепи) : : *призипка* (зах., теж = англ. *cavil*).
- attic** n. 1. горі́ще : : *стрих* (зах.).
2. (an attic apartment) манса́ндра.
- attic fan** n. горни́цевий вентиля́тор, г-ий вітрогін (проп.).
- audiophile** n. (любител ь високоякісно́ї звуко́репродукції) аудіоама́тор (проп.).
- audiovisual** a. (що стосується слуху і зору) слухозоро́вий (проп.), аудіовізуа́льний.
- auger** n. (a tool) swéрдло, swéрдел (рад.), (мале-) swéрдлик, swéрдельце : : *бурав*, *буравчик* (рос. і рад.).
- aurora australis** n., **southern lights** півде́нне полярне сáйво, півде́нна полярна за́грава.
- aurora borealis** n., **northern lights** півні́чне полярне сáйво, півні́чна за́грава.
- Australasia** n. Австрáль-áзія (1. сукупні́сть країн: Австрáлія, Нова Зеля́ндія, Тасма́нія і Меляне́зія; 2. Країни Брита́нського Комонвелту Тихого океа́ну: Австрáлія, Нова Зелéндія, Фіджі і Зах. Самоа).
- automatic** a. автома́тичний, самочи́нний : : самодію́чий.
- automation** n. автома́тиза́ція.
- automotive** a. 1. самору́шний 2. автомобі́льний.
- automobile** n., **motor car** n., **car** n. автомобі́ль, áвто, автома́шина (рад.), : : *машина* (рад., інше знач.), *віз* (інше знач.), *самохі́д* (інше знач. = англ. *self-propelling mechanism*).
- autonetics** n. автонéтика (наука про систе́ми автома́тичного керува́ння і контро́лю).
- autooxidation** n. (Chem) автооксида́ція, самоокси́снення : : самоокси́снення (рос. і рад., помил.).
- avdr** (Abbr) **avoirdupois** →